

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΜΠΕΚΑ-ΚΟΥΛΟΧΕΡΗ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ. 38878/03)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

6 Ιουλίου 2006

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Στην υπόθεση Μπέκα-Κουλοχέρη κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα με την ακόλουθη σύνθεση:

Κύριο Λ. ΛΟΥΚΑΪΔΗ, *πρόεδρο,*

Κύριο Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

Κυρία Ν. ΒΑΪΙΚ,

Κυρία Ε. ΣΤΕΙΝΕΡ,

Κύριο Κ. ΗΑΪΙΕΒ,

Κύριο Δ. ΣΠΙΕΛΜΑΝΝ,

Κύριο Σ.Ε. ΤΕΒΕΝΣ, *δικαστές,*

και τον κύριο Σ. ΚΕΣΑΔΑ, *αναπληρωτή γραμματέα τμήματος.*

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 15 Ιουνίου 2006,

Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 38878/03) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας μία υπήκοος της οποίας, η κυρία Ασημίνα Μπέκα-Κουλοχέρη («η προσφεύγουσα»), προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 5 Δεκεμβρίου 2003 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η προσφεύγουσα εκπροσωπείται ενώπιον του Δικαστηρίου από τον κύριο Π. Μηλιαράκη, δικηγόρο του Δικηγορικού Συλλόγου της Αθήνας. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κύριο Γ. Χαλκιά, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κυρία Σ. Τρεκλή, δικαστική αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 3 Ιουνίου 2005, το πρώτο τμήμα αποφάσισε να κοινοποιήσει στην Κυβέρνηση τις αιτιάσεις τις ελκόμενες από την υποτιθέμενη άρνηση της διοίκησης να συμμορφωθεί προς την απόφαση

αριθ. 9852/2003 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών. Επικαλούμενο τις διατάξεις του άρθρου 29 § 3, αποφάσισε να εξετάσει ταυτόχρονα το παραδεκτό και το βάσιμο της υπόθεσης.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

I. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

4. Η προσφεύγουσα κατοικεί στα Σπάτα, στην περιοχή της Αττικής.

5. Στις 5 Οκτωβρίου 1989, το Ελληνικό Δημόσιο προέβη σε απαλλοτρίωση ενός οικοπέδου που της άνηκε και βρισκόταν στην περιοχή αυτή, προκειμένου να τροποποιήσει το ρυμοτομικό σχέδιο της συνοικίας.

6. Στις 10 Ιουνίου 2002, η προσφεύγουσα κατέθεσε στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων μία αίτηση που στόχευε στην άρση της επίδικης απαλλοτρίωσης για τον λόγο ότι το προβλεπόμενο από το νέο ρυμοτομικό σχέδιο έργο δεν είχε ακόμα υλοποιηθεί. Η διοίκηση δεν έδωσε συνέχεια.

7. Στις 8 Νοεμβρίου 2002, η προσφεύγουσα κατέθεσε ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών αίτηση κατά της σιωπηρής άρνησης της διοίκησης να άρει το βάρος που εδώ και πολλά χρόνια βάρυνε το οικόπεδό της. Ζητούσε επίσης να διατάξει το δικαστήριο την άρση της επίδικης απαλλοτρίωσης.

8. Στις 30 Ιουλίου 2003, το δικαστήριο έκανε εν μέρει δεκτή την προσφυγή της. Αφενός, έκρινε ότι εν προκειμένω η επίδικη απαλλοτρίωση δεν είχε αρθεί υποχρεωτικά ή αυτεπάγγελα. Συνεπώς, η αίτηση της προσφεύγουσας που στόχευε στο να διατάξει το δικαστήριο την άρση της απαλλοτρίωσης δεν είχε νομική βάση και έπρεπε να απορριφθεί. Αφετέρου, έκρινε ότι η διοίκηση από την πλευρά της δεν έπρεπε να αρνηθεί να άρει την απαλλοτρίωση. Ακύρωσε λοιπόν αυτή τη σιωπηρή άρνηση και παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον της

διοίκησης για να τροποποιήσει το ρυμοτομικό σχέδιο και να άρει κατ'αυτόν τον τρόπο την επίδικη απαλλοτρίωση (απόφαση αριθ. 9852/2003). Η απόφαση αυτή κοινοποιήθηκε στους διαδίκους το φθινόπωρο του 2003. Δεδομένου ότι κατά της απόφασης δεν ασκήθηκε κανένα ένδικο μέσο, αυτή έγινε αμετάκλητη.

9. Στις 30 Μαρτίου 2005, η προσφεύγουσα ζήτησε από την διοίκηση να τροποποιήσει το εν λόγω ρυμοτομικό σχέδιο, κατ'εκτέλεση της απόφασης αριθ. 9852/2003. Σε στήριξη της αίτησής της κατέθεσε αντίγραφο της απόφασης αυτής, τους τίτλους κυριότητάς της και έξι σχέδια προτάσεων για την τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου.

10. Στις 18 Μαΐου 2005, η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της περιοχής της Αττικής κάλεσε την προσφεύγουσα να συμπληρώσει τον φάκελό της με, μεταξύ άλλων, μία τεχνική έκθεση και ένα τοπογραφικό σχεδιάγραμμα που καθορίζει τις οριογραμμές της ζώνης της παραλίας.

11. Με έγγραφο της 17 Αυγούστου 2005, η πιο πάνω αναφερόμενη Διεύθυνση βεβαίωσε ότι η προσφεύγουσα δεν είχε ακόμα καταθέσει τα ζητούμενα έγγραφα. Η τελευταία υποστηρίζει ότι η ιδιοκτησία της παραμένει δεσμευμένη έως σήμερα.

II. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ

12. Σύμφωνα με το άρθρο 95 § 5 του ελληνικού Συντάγματος, όπως αυτό τροποποιήθηκε τον Απρίλιο του 2001, «η διοίκηση υποχρεούται να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις».

13. Στις 14 Νοεμβρίου 2002, τέθηκε σε ισχύ ο νόμος 3068/2002 *επί της εκτελέσεως των δικαστικών αποφάσεων από την διοίκηση* (ΦΕΚ αριθ. 274/2002). Ο νόμος αυτός προβλέπει μεταξύ άλλων ότι η διοίκηση έχει την υποχρέωση να συμμορφώνεται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση των αποφάσεων αυτών (άρθρο 1). Ο νόμος προβλέπει την

σύσταση τριμελών συμβουλίων μέσα στα ελληνικά ανώτατα δικαστήρια (Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, Άρειος Πάγος, Συμβούλιο της Επικρατείας και Ελεγκτικό Συνέδριο), τα οποία είναι υπεύθυνα να ελέγχουν την ορθή εκτέλεση των αποφάσεων των αντιστοίχων δικαστηρίων τους από την διοίκηση μέσα σε μία προθεσμία που δεν μπορεί να υπερβεί τους τρεις μήνες (εξαιρετικά, η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί μία μόνον φορά). Τα συμβούλια μπορούν ειδικότερα να διορίσουν έναν δικαστή για να συνδράμει την διοίκηση προτείνοντάς της μεταξύ άλλων τα κατάλληλα μέτρα για την συμμόρφωση προς μία απόφαση. Αν η διοίκηση δεν εκτελέσει μία απόφαση μέσα στην προθεσμία που ορίστηκε από το συμβούλιο, της επιβάλλονται ποινές, οι οποίες μπορούν να επαναλαμβάνονται ενόσω αυτή δεν συμμορφώνεται (άρθρο 3). Πειθαρχικά μέτρα μπορούν επίσης να ληφθούν κατά των υπαλλήλων της διοίκησης που ευθύνονται για την μη εκτέλεση (άρθρο 5). Οι διατάξεις του νόμου 3068/2002 εφαρμόζονται στις αποφάσεις που εκδόθηκαν μετά την θέση τους σε ισχύ (άρθρο 6).

14. Στο σημείο αυτό πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ακόλουθες διατάξεις του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα:

Άρθρο 104

«Για πράξεις και παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου, που ανάγονται σε έννομες σχέσεις του ιδιωτικού δικαίου ή σχετικές με την ιδιωτική του περιουσία, το δημόσιο ευθύνεται κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα για τα νομικά πρόσωπα.»

Άρθρο 105

«Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης, που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος. Μαζί με το δημόσιο ευθύνεται εἰς

ολόκληρον και το υπαίτιο πρόσωπο, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων για την ευθύνη των υπουργών.»

Άρθρο 106

«Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων άρθρων εφαρμόζονται και για την ευθύνη των δήμων, των κοινοτήτων ή των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου από πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων που βρίσκονται στην υπηρεσία τους.»

15. Το άρθρο 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα καθιερώνει την έννοια της ειδικής αδικοπραξίας δημοσίου δικαίου, θεσπίζοντας μία εξωσυμβατική ευθύνη του Δημοσίου. Αυτή η ευθύνη είναι αποτέλεσμα παρανόμων πράξεων ή παραλείψεων. Οι συγκεκριμένες πράξεις μπορούν να είναι, όχι μόνον νομικές, αλλά και υλικές πράξεις της διοίκησης, συμπεριλαμβανομένων και των καταρχήν μη εκτελεστών πράξεων (Κυριακόπουλος, *Σχόλια του Αστικού Κώδικα*, άρθρο 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα, αριθ. 23 – Φίλιος, *Δίκαιο των συμβάσεων*, ειδικό μέρος, τόμος 6, ποινική ευθύνη 1977, παρ. 48 Β 112 – Ε. Σπηλιωτόπουλος, *Διοικητικό Δίκαιο*, τρίτη έκδοση, παρ. 217 – Απόφαση αριθ. 535/1971 του Αρείου Πάγου, *Νομικό Βήμα* 19, σελ. 1414 – Απόφαση αριθ. 492/1967 του Αρείου Πάγου, *Νομικό Βήμα* 16, σελ. 75). Το παραδεκτό της αγωγής αποζημίωσης τελεί υπό μία προϋπόθεση: την παράνομη φύση της πράξης ή της παράλειψης.

16. Σύμφωνα με την νομολογία των διοικητικών δικαστηρίων, η υπέρβαση των ορίων της διακριτικής ευχέρειας της διοίκησης ή η μη τήρηση των γενικών αρχών της χρηστής διοίκησης είναι ικανές να στοιχειοθετήσουν την εξωσυμβατική ευθύνη της τελευταίας (βλέπε, μεταξύ άλλων, Διοικητικό Εφετείο Αθηνών, αποφάσεις αριθ. 1605/93 και 1427/1998, *Διοικητική Δίκη* 1994, σελ. 369 και 1998, σελ. 963). Η εξωσυμβατική ευθύνη της διοίκησης στοιχειοθετείται επίσης στην

περίπτωση κατά την οποία ένα νόμιμο βάρος επί μιας ιδιοκτησίας συνιστά ουσιώδη δέσμευση της τελευταίας (Συμβούλιο της Επικρατείας, απόφαση αριθ. 2801/1991, ολομέλεια, *Νομικό Βήμα* 1992, σελ. 1091).

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Ι. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 6 § 1, 13 ΚΑΙ 17 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

17. Η προσφεύγουσα παραπονείται, υπό το πρίσμα των άρθρων 6 § 1, 13 και 17 της Σύμβασης, για την παράλειψη των αρμοδίων αρχών να συμμορφωθούν προς την απόφαση αριθ. 9852/2003 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών. Υποστηρίζει ειδικότερα ότι παρόλο που δικαιώθηκε ενώπιον της δικαιοσύνης, παραμένει όμηρος της διοίκησης η οποία επιδεικνύει απόλυτη αδράνεια. Το Δικαστήριο θα εξετάσει τις αιτιάσεις αυτές υπό το πρίσμα των άρθρων 6 § 1 και 13 της Σύμβασης, διατάξεις των οποίων τα εφαρμοστέα αποσπάσματα έχουν ως εξής:

Άρθρο 6 § 1

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθῇ δικαίως (...) εντός λογικής προθεσμίας, υπό δικαστηρίου (...) το οποίον θα αποφασίση (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)»

Άρθρο 13

«Παν πρόσωπον του οποίου τα αναγνωριζόμενα εν τη (...) Συμβάσει δικαιώματα και ελευθερίαι παρεβιάσθησαν, έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγῆς ενώπιον εθνικής αρχῆς, ἔστω και αν η παραβίασις διεπράχθη υπό προσώπων ενεργούντων εν τη εκτελέσει των δημοσίων καθηκόντων των».

18. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι διοικητικές αρχές ουδεμία στιγμή δεν αρνήθηκαν να συμμορφωθούν προς την απόφαση αριθ. 9852/2003 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών. Σημειώνει ότι η προσφεύγουσα δεν ζήτησε παρά στις 30 Μαρτίου 2005 την τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου και ότι η διοίκηση αντέδρασε αμέσως, ζητώντας της να συμπληρώσει τον φάκελό της με τα απαραίτητα έγγραφα. Σύμφωνα με την Κυβέρνηση, η υπόθεση θα είχε ήδη ρυθμιστεί αν η ενδιαφερόμενη είχε καταθέσει εγκαίρως τα εν λόγω έγγραφα. Τέλος, η Κυβέρνηση επικαλείται τον νόμο αριθ. 3068/2002, που τέθηκε σε ισχύ στις 14 Νοεμβρίου 2002, και έχει ως σκοπό να βοηθήσει την διοίκηση να κατανοεί καλύτερα και να δίνει συνέχεια στις δικαστικές αποφάσεις (βλέπε παράγραφο 13 πιο κάτω). Υποστηρίζει ότι χάριν σε αυτόν τον νέο νόμο, που καθιερώνει ένα ένδικο μέσο σαφές, προσβάσιμο και πλήρως αποτελεσματικό, η προσφεύγουσα θα μπορούσε να παραπονηθεί ενώπιον των αρμόδιων αρχών για την μη εκτέλεση της απόφασης αριθ. 9852/2003 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών.

19. Η προσφεύγουσα ανταπαντά ότι η διοίκηση επέδειξε εν προκειμένω μία αναβλητική στάση, ζητώντας της να καταθέσει τεχνικά έγγραφα, όπως για παράδειγμα ένα νέο σχεδιάγραμμα της ζώνης της παραλίας, τα οποία άπτονται της αποκλειστικής αρμοδιότητας των διοικητικών υπηρεσιών. Υπογραμμίζει ότι ένας ιδιώτης δεν μπορεί να υποκαταστήσει τους τεχνικούς συμβούλους της διοίκησης, οι οποίοι έχουν την ευθύνη να καταρτίσουν τις απαραίτητες τεχνικές εκθέσεις για την τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου μίας συνοικίας. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει τέλος ότι λόγω της αδράνειας της διοίκησης, η προσφυγή της ενώπιον της δικαιοσύνης στερήθηκε κάθε αποτελεσματικότητας. Σε ό,τι αφορά τον νέο νόμο στον οποίο αναφέρεται η Κυβέρνηση, η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι δεν πρόκειται για ένα ένδικο μέσο το οποίο έπρεπε να ασκήσει πριν

προσφύγει ενώπιον του Δικαστηρίου και ότι ακόμα και η Κυβέρνηση δεν ισχυρίζεται ότι δεν εξάντλησε τα εθνικά ένδικα μέσα.

A. Επί του παραδεκτού

20. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι οι αιτιάσεις αυτές δεν είναι προδήλως αβάσιμες με την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης. Το Δικαστήριο σημειώνει εξάλλου ότι αυτές δεν προσκρούουν σε κανένα άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθούν παραδεκτές.

B. Επί της ουσίας

21. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο που εγγυάται το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης θα ήταν μάταιο, αν η εσωτερική έννομη τάξη ενός Συμβαλλομένου Κράτους επέτρεπε το να παραμείνει μία οριστική και υποχρεωτική δικαστική απόφαση ανενεργή σε βάρος ενός διαδίκου. Η εκτέλεση μιας απόφασης οποιουδήποτε δικαστηρίου πρέπει να θεωρείται ως αναπόσπαστο τμήμα της «δίκης» με την έννοια του άρθρου 6. Το Δικαστήριο έχει ήδη αναγνωρίσει ότι η πραγματική προστασία του πολίτη και η αποκατάσταση της νομιμότητας εμπεριέχουν την υποχρέωση της διοίκησης να συμμορφωθεί προς την απόφαση που έχει εκδοθεί από το ανώτερο εν προκειμένω διοικητικό δικαστήριο του Κράτους (βλέπε *Hornsby κατά Ελλάδας*, απόφαση της 19 Μαρτίου 1997, *Recueil des arrêts et decisions* 1997-II, σελ. 510-511, § 40 και επ.).

22. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η διοίκηση δεν έχει ακόμα τροποποιήσει το ρυμοτομικό σχέδιο που βαρύνει την ιδιοκτησία της προσφεύγουσας όπως είχε διατάξει η απόφαση αριθ. 9852/2003 που εκδόθηκε από το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών στις 30 Ιουλίου 2003. Ως προς τούτο, η Κυβέρνηση παρατηρεί ότι η προσφεύγουσα περίμενε σχεδόν δύο χρόνια προτού ζητήσει αυτοπροσώπως την τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου και ότι επί του παρόντος αρνείται να συμπληρώσει τον φάκελό της. Η

προσφεύγουσα από την πλευρά της υπογραμμίζει ότι έπρεπε να έχει δράσει χωρίς καθυστέρηση, ότι όλα τα απαραίτητα έγγραφα είχαν κατατεθεί και ότι τα συμπληρωματικά έγγραφα που της ζητά η διοίκηση δεν αποτελούν ευθύνη ενός διοικούμενου. Ωστόσο, το Δικαστήριο εκτιμά ότι δεν είναι αρμόδιο να λύσει τη διαφορά που υπάρχει μεταξύ των διαδίκων σχετικά με τον ακριβή ρόλο που πρέπει να έχει ένας ιδιώτης στο πλαίσιο μιας διαδικασίας όμοιας με την παρούσα. Θα πρέπει εν τούτοις να παρατηρήσει ότι παρότι η απόφαση αριθ. 9852/2003 κοινοποιήθηκε στη διοίκηση από το φθινόπωρο του 2003, αυτή δεν έδειξε ενδιαφέρον να συμμορφωθεί προς αυτήν, αλλά επέδειξε απόλυτη αδράνεια για την οποία ουδεμία νόμιμη εξήγηση δόθηκε.

23. Ενόψει των προηγούμενων διαπιστώσεων, το Δικαστήριο εκτιμά ότι οι εθνικές αρχές παρέλειψαν να συμμορφωθούν πραγματικά και μέσα σε εύλογη προθεσμία προς την απόφαση αριθ. 9852/2003 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, στερώντας κατ'αυτόν τον τρόπο το άρθρο 6 § 1 από κάθε νόμιμη συνέπεια.

24. Συνεπώς, υπήρξε παραβίαση του άρθρου αυτού. Η διαπίστωση αυτή απαλλάσσει το Δικαστήριο από το να αποφανθεί επί της αιτίας της ελκόμενης από το άρθρο 13 της Σύμβασης, οι απαιτήσεις του οποίου είναι λιγότερο αυστηρές από εκείνες του άρθρου 6 § 1 και εν προκειμένω απορροφώνται από την εν λόγω διαπίστωση (*Castren-Nivioú κατά Ελλάδας*, αριθ. 43837/02, § 33, 9 Ιουνίου 2005).

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΑΡΙΘ.1

25. Η προσφεύγουσα παραπονείται ότι λόγω της άρνησης της διοίκησης να συμμορφωθεί προς την απόφαση αριθ. 9852/2003 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, η ιδιοκτησία της παραμένει αδικαιολόγητα δεσμευμένη από το 1989. Διακρίνει μία προσβολή του δικαιώματός της για σεβασμό της περιουσίας της το οποίο εγγυάται το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ.1 που έχει ως εξής:

«Έκαστο φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει δικαίωμα στον σεβασμό της περιουσίας του. Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί της ιδιοκτησίας του παρά μόνον για λόγους δημόσιας ωφέλειας και σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από τον νόμο και τις γενικές αρχές του διεθνούς δικαίου.

Οι προηγούμενες διατάξεις δεν θίγουν το δικαίωμα των Κρατών να θεσπίζουν τους νόμους που κρίνουν απαραίτητους για να ρυθμίσουν τη χρήση των αγαθών σύμφωνα με το γενικό συμφέρον και να εξασφαλίσουν την πληρωμή των φόρων ή άλλων συνεισφορών ή των προστίμων.»

Επί του παραδεκτού

26. Το Δικαστήριο σημειώνει καταρχήν ότι η ιδιοκτησία της προσφεύγουσας παραμένει δεσμευμένη δυνάμει μίας απόφασης απαλλοτρίωσης η οποία έχει μέχρι σήμερα ισχύ. Πράγματι, διαπιστώνοντας ότι η επίδικη απαλλοτρίωση δεν είχε αρθεί υποχρεωτικά ή αυτεπάγγελα, το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών απέρριψε την αίτηση της προσφεύγουσας να διατάξει την άρση της και παρέπεμψε την υπόθεση στην διοίκηση για να το πράξει, κατόπιν τροποποίησης του ρυμοτομικού σχεδίου. Ως εκ τούτου, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να ισχυρίζεται ότι λόγω της παράλειψης της διοίκησης να συμμορφωθεί εγκαίρως προς την απόφαση αριθ. 9852/2003 υπέστη ανάμειξη στο ιδιοκτησιακό δικαίωμά της άνευ νομίμου βάσεως στο εσωτερικό δίκαιο (βλέπε, *a contrario*, *Κατσαρός κατά Ελλάδας*, αριθ. 51473/99, § 44, 6 Ιουνίου 2002, *Μπασούκου κατά Ελλάδας*, αριθ. 3028/03, § 21, 21 Απριλίου 2005).

27. Δεδομένου του παραπάνω, είναι προφανές ότι καθυστερώντας να άρει την επίδικη απαλλοτρίωση, η διοίκηση βαρύνει την ιδιοκτησία της προσφεύγουσας με μία ουσιώδη δέσμευση. Ωστόσο το Δικαστήριο εκτιμά ότι για να εναντιωθεί στην αδράνεια αυτή, η

προσφεύγουσα έπρεπε να έχει καταθέσει ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων μία αγωγή για αποζημίωση, στην βάση του άρθρου 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα, αγωγή που θα στόχευε στην επιδίκαση αποζημίωσης για την δέσμευση της ιδιοκτησίας της επί μία μακρά περίοδο. Πράγματι, το Δικαστήριο είχε ήδη τη ευκαιρία να διαπιστώσει ότι, σύμφωνα με την πάγια νομολογία των ελληνικών διοικητικών δικαστηρίων, η αγωγή αποζημίωσης στη βάση της πιο πάνω αναφερόμενης διάταξης είναι παραδεκτή όταν η ζημιογόνος πράξη ή παράλειψη οφείλεται στην υπέρβαση των ορίων της διακριτικής ευχέρειας της διοίκησης ή στην μη τήρηση της γενικής αρχής της χρηστής διοίκησης. Επιπλέον, η εθνική νομολογία δέχεται ρητά ότι, στην περίπτωση κατά την οποία ένα νόμιμο βάρος επί μιας ιδιοκτησίας αποβαίνει ουσιώδους δέσμευσή του, γεννάται υποχρέωση αποζημίωσης κατά της διοίκησης (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Αμαλία Α.Ε. και Κουλουβάτος Α.Ε. κατά Ελλάδας* (déc.), no. 20363/02, 28 Οκτωβρίου 2004, *Κακαμούκας και λοιποί κατά Ελλάδας* (déc.), no. 38311/02, 24 Μαρτίου 2005).

28. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο εκτιμά ότι, παραλείποντας να καταθέσει ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων μία τέτοια αγωγή, η προσφεύγουσα δεν έδωσε στις εθνικές αρχές την ευκαιρία να επανορθώσουν την κατάσταση για την οποία αυτή παραπονείται σήμερα ενώπιον του.

29. Έπεται ότι η αιτίαση η ελκόμενη από το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ.1 πρέπει να απορριφθεί λόγω μη εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 35 § 1 και 4 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

30. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

31. Η προσφεύγουσα είχε ζητήσει στο έντυπο της προσφυγής της το ποσό των 300.000 ευρώ χωρίς να προσκομίσει κανένα δικαιολογητικό. Στη συνέχεια, παρόλο που σε επιστολές προς τον σύμβουλό της στις 7 Ιουνίου και 12 Οκτωβρίου, της επιστήθηκε η προσοχή στο άρθρο 60 του κανονισμού του Δικαστηρίου, η προσφεύγουσα δεν προέβαλε κανένα αίτημα δίκαιης ικανοποίησης μέσα στην ταχθείσα προθεσμία. Επομένως, το Δικαστήριο εκτιμά ότι δεν συντρέχει λόγος να της επιδικάσει κάποιο ποσό για την αιτία αυτή (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Παλάσκα κατά Ελλάδας*, αριθ. 8694/02, § 23, 19 Μαΐου 2004, *Νάστος κατά Ελλάδας*, αριθ. 6711/02, § 22, 15 Ιουλίου 2004).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή ως προς τις αιτιάσεις τις ελκόμενες από τα άρθρα 6 § 1 και 13 της Σύμβασης και απαράδεκτη κατά τα λοιπά.
2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.
3. *Αποφαίνεται* ότι δεν συντρέχει λόγος εξέτασης της αιτίας της ελκόμενης από το άρθρο 13 της Σύμβασης.

4. *Απορρίπτει*, το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 6 Ιουλίου 2006 κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)

Santiago QUESADA

Αναπληρωτής Γραμματέας

(υπογραφή)

Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ

Πρόεδρος